

دانشکده بهداشت

قالب نگارش طرح دوره

عنوان درس: اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماریها	مخاطبان: دانشجویان ترم سوم کارشناسی مامایی
تعداد واحد: ۲ واحد نظری	سهم استاد از واحد: هر استاد ۵۰ درصد
ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: یکساعت بعد از تشکیل جلسه درس	
زمان ارائه درس: نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴، روز سه شنبه ساعت ۱۲-۱۰	مدرس: دکتر شهاب رضائیان / خانم میترا دربندی
درس و پیش نیاز: ندارد	

هدف کلی درس:

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- آشنایی با مفاهیم اپیدمیولوژی
- ۲- آشنایی با عوامل بیماریزا و چگونگی انتقال بیماریها
- ۳- آشنایی با روشهای اندازه گیری وقوع بیماریها
- ۴- آشنایی با پیشگیری و مراحل آن
- ۵- آشنایی با غربالگری و نحوه ارزیابی آزمونهای تشخیصی
- ۶- آشنایی با اپیدمی ها و روشهای بررسی آنها
- ۷- آشنایی با انواع روش های مطالعه (انواع مطالعات مشاهده ای)
- ۸- آشنایی با اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای قابل پیشگیری با واکسن
- ۹- آشنایی با اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای اسهالی
- ۱۰- آشنایی با اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای تنفسی
- ۱۱- آشنایی با اپیدمیولوژی اختلال رشد و تکامل
- ۱۲- آشنایی با اپیدمیولوژی آنمی
- ۱۳- آشنایی با اپیدمیولوژی بیماریهای واگیر در ایران
- ۱۴- آشنایی با اپیدمیولوژی بیماریهای غیر واگیر در ایران
- ۱۵- آشنایی با نظام مراقبت بیماریها
- ۱۶- آشنایی با اصول و کلیات بررسی طغیان
- ۱۷- ارائه گزارش کار گروهی بررسی طغیان

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

جلسه اول: مفاهیم اپیدمیولوژی

هدف کلی: آشنایی با مفاهیم اپیدمیولوژی

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

- ۱-۱- با تعریف علم اپیدمیولوژی آشنا شود.
- ۱-۲- با کاربردهای مختلف اپیدمیولوژی آشنا شود.
- ۳-۱- با اهداف علم اپیدمیولوژی آشنا شود.
- ۴-۱- با تاریخچه علم اپیدمیولوژی آشنا شود.
- ۵-۱- با واژه های متداول در اپیدمیولوژی آشنا شود.

۶-۱- با مفهوم گذار اپیدمیولوژیک آشنا شود.

۷-۱- با دامنه فعالیت های اپیدمیولوژی آشنا شود.

جلسه دوم: عوامل بیماریزا و چگونگی انتقال بیماری ها

هدف کلی: آشنایی با عوامل بیماریزا و چگونگی انتقال بیماری ها

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

مدل های انتقال بیماری ها را تشریح کند.

سطوح مختلف اپیدمی بیماری ها را در جامعه بشناسد.

با عوامل بیماریزا و تظاهرات بالینی آنها آشنا شود.

مفاهیم مرتبط با بیماری های عفونی را توضیح دهد.

جلسه سوم: اندازه گیری وقوع بیماری ها

هدف کلی: آشنایی با نحوه اندازه گیری وقوع بیماری ها

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

۳-۱- با مفهوم proportion و نحوه محاسبه آن آشنا شود.

۳-۲- با مفهوم ratio و نحوه محاسبه آن آشنا شود.

۳-۳- با مفهوم attack rate و نحوه محاسبه آن آشنا شود.

۳-۴- با مفهوم incidence و نحوه محاسبه آن آشنا شود.

۳-۵- با مفهوم period prevalence و نحوه محاسبه آن آشنا شود.

۳-۶- با مفهوم point prevalence و نحوه محاسبه آن آشنا شود.

۳-۷- با مفهوم person-time incidence rate و نحوه محاسبه آن آشنا شود.

۳-۸- با ارتباط بین میزان بروز و میزان شیوع آشنا شود.

جلسه چهارم: پیشگیری و سطوح آن

هدف کلی: آشنایی با پیشگیری و مراحل آن

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

سطوح پیشگیری (اولیه، ثانویه، ثالثیه) را تعریف کند.

اقدامات مرتبط با هر سطح پیشگیری را مثال بزند.

نقش اپیدمیولوژی در برنامه ریزی پیشگیرانه را تحلیل کند.

جلسه پنجم: ارزیابی آزمون های تشخیصی

هدف کلی: آشنایی با غربالگری و نحوه ارزیابی آزمون های تشخیصی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

۵-۱- با مفهوم حساسیت آزمون های غربالگری و نحوه ارزیابی آن آشنا شود.

۵-۲- با مفهوم ویژگی آزمون‌های غربالگری و نحوه ارزیابی آن آشنا شود.

۵-۳- با مفهوم ارزش اخباری مثبت و منفی آزمون‌های غربالگری و نحوه ارزیابی آن آشنا شود.

۵-۴- با رابطه بین حساسیت و ویژگی آزمون‌های غربالگری و عوامل موثر بر آن‌ها آشنا شود.

۵-۵- با مفهوم قابلیت تکرار نتایج آزمون و عوامل موثر بر آن آشنا شود.

جلسه ششم: اپیدمی‌ها و روش‌های بررسی آن‌ها

هدف کلی: آشنایی با اپیدمی‌ها و روش‌های بررسی آن‌ها

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

تعریف اپیدمی و سطح مورد انتظار رخداد بیماری را بیان کند.

مراحل بررسی اپیدمی را شرح دهد.

نحوه ارائه فرضیه و گزارش دهی در زمان طغیان را تمرین کند.

جلسه هفتم: انواع روش‌های مطالعه

هدف کلی: آشنایی با انواع روش‌های مطالعه در اپیدمیولوژی

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

۷-۱- با انواع مطالعات مشاهده ای آشنا شود.

۷-۲- با کلیات طراحی مطالعات مشاهده ای آشنا شود.

۷-۳- با نحوه انتخاب نمونه‌ها در مطالعات آشنا شود.

۷-۴- با روش‌های جمع‌آوری داده‌ها آشنا شود.

۷-۵- با ملاحظات اخلاقی مطالعات آشنا شود.

جلسه هشتم: اپیدمیولوژی و کنترل بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن

هدف کلی: آشنایی با اپیدمیولوژی و کنترل بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن

اهداف ویژه

در پایان دانشجو

اهداف ویژه:

بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن را نام ببرد.

اصول برنامه‌ریزی واکسیناسیون را شرح دهد.

نقش اپیدمیولوژی در کنترل این بیماری‌ها را تحلیل کند.

جلسه نهم: اپیدمیولوژی و کنترل بیماری‌های اسهالی

هدف کلی: آشنایی با اپیدمیولوژی و کنترل بیماری‌های اسهالی

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

اهداف ویژه:

عوامل خطر و الگوهای اپیدمیولوژیک بیماری‌های اسهالی را توضیح دهد.

اقدامات پیشگیرانه و کنترلی را بررسی کند.

شاخص‌های پایش و ارزیابی را معرفی کند.

جلسه دهم: اپیدمیولوژی و کنترل بیماری‌های تنفسی

هدف کلی: آشنایی با اپیدمیولوژی و کنترل بیماری‌های تنفسی

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

اهداف ویژه:

بیماری‌های تنفسی شایع را شناسایی کند.

مسیرهای انتقال و عوامل خطر را تحلیل کند.

اقدامات کنترلی و نقش مراقبت‌های اولیه را توضیح دهد.

جلسه یازدهم: اپیدمیولوژی اختلال رشد و تکامل

هدف کلی: آشنایی با اپیدمیولوژی اختلال رشد و تکامل

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

اهداف ویژه:

شاخص‌های رشد و تکامل را تعریف کند.

عوامل مؤثر بر اختلالات رشد را بررسی کند.

نقش غربالگری و مداخلات زود هنگام را تحلیل کند.

جلسه دوازدهم: اپیدمیولوژی آنمی

هدف کلی: آشنایی با اپیدمیولوژی آنمی

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

اهداف ویژه:

انواع آنمی و علل شایع آن را معرفی کند.

شاخص‌های تشخیصی و اپیدمیولوژیک آنمی را توضیح دهد.

اقدامات پیشگیرانه و درمانی را بررسی کند.

جلسه سیزدهم: اپیدمیولوژی بیماری‌های واگیر در ایران

هدف کلی: آشنایی با اپیدمیولوژی بیماری‌های واگیر در ایران

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

اهداف ویژه:

بیماری‌های واگیر شایع در ایران را نام ببرد.

روند بروز و شیوع آن‌ها را تحلیل کند.

برنامه‌های ملی کنترل و مراقبت را بررسی کند.

جلسه چهاردهم: اپیدمیولوژی بیماری‌های غیر واگیر در ایران

هدف کلی: آشنایی با اپیدمیولوژی بیماری‌های غیر واگیر در ایران

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

بیماری‌های غیر واگیر شایع در ایران را معرفی کند.

عوامل خطر و الگوهای بروز را تحلیل کند.

نقش سبک زندگی و مداخلات جمعیتی را بررسی کند.

جلسه پانزدهم: نظام مراقبت بیماری‌ها

هدف کلی: آشنایی با نظام مراقبت بیماری‌ها

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

۱-۱۵- با مفهوم نظام مراقبت بیماری‌ها و انواع آن آشنا شود.

۲-۱۵- با اهداف و کاربردهای نظام مراقبت بیماری‌ها آشنا شود.

۳-۱۵- با اصول اجرای نظام مراقبت بیماری‌ها آشنا شود.

۴-۱۵- با نحوه ارزیابی نظام مراقبت بیماری‌ها آشنا شود.

جلسه شانزدهم: بررسی طغیان

هدف کلی: آشنایی با اصول و کلیات بررسی طغیان

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

۱-۱۶- با تعریف طغیان و سطح مورد انتظار رخداد بیماری‌ها آشنا شود.

۲-۱۶- با اصول ارزیابی طغیان بیماری‌ها آشنا شود.

۳-۱۶- با اصول ارائه فرضیه و نحوه ارزیابی آن‌ها آشنا شود.

۴-۱۶- با اصول ارائه و گزارش دهی طغیان آشنا شود.

جلسه هفدهم: بررسی طغیان (ارائه کار گروهی)

هدف کلی: ارائه گزارش کار گروهی در زمینه بررسی طغیان

اهداف ویژه:

در پایان دانشجو

۱-۱۷- انتظار می‌رود دانشجو بتواند در قالب یک تیم دانشجویی گزارش یک طغیان در ایران یا در سایر نقاط دنیا را به تفصیل ارائه دهد.

۲-۱۷- دانشجو با کاربرد روش‌های اپیدمیولوژی در زمان رخداد اپیدمی‌ها آشنا شود.

۳-۱۷- دانشجو با نحوه انتقال مطلب و گزارش دهی سریع در زمان رخداد اپیدمی‌ها آشنا شود.

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، کار عملی فردی و گروهی

وسایل آموزشی:

ویدئو پروژکتور، کامپیوتر، وایت بورد

منابع:

۱- اپیدمیولوژی، تالیف لئون گردیس، ترجمه دکتر حسین صباغیان و دکتر کوروش هلاکوئی

2. Principles of Epidemiology in Public Health Practice, Third edition. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). 2012

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
آزمون میان ترم	امتحان تشریحی	۴ نمره		
آزمون پایان ترم	امتحان چهار گزینه ای	۱۵ نمره		
حضور فعال در کلاس	حضور منظم در کلاس، شرکت در بحث، انجام تکالیف کلاسی، ارائه کار گروهی	۱ نمره (۰/۲۵) نمره حضور منظم، شرکت در بحث کلاسی. ۰/۲۵ نمره انجام تکالیف کلاسی. ۰/۵ نمره کار گروهی		

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- حضور منظم و بموقع در کلاس
- شرکت در بحث های گروهی و پاسخ به سوالات مطرح شده در کلاس
- خاموش نمودن تلفن همراه در کلاس درس

نام و امضای مدرس: دکتر رضاییان نام و امضای مدیر گروه: دکتر چیدریپور نام و

امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر رضاییان

تاریخ تحویل: تاریخ ارسال: تاریخ ارسال:

جدول زمانبندی درس اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماریها

روز و ساعت جلسه :سه شنبه ۱۰:۰۰ تا ۱۲:۰۰

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس	تاریخ تشکیل
۱		۱- آشنایی با مفاهیم اپیدمیولوژی	دکتر رضائیان	
۲		۲- آشنایی با عوامل بیماریزا و چگونگی انتقال بیماریها	دکتر رضائیان	
۳		۳- آشنایی با روشهای اندازه گیری وقوع بیماریها	دکتر رضائیان	
۴		۴- آشنایی با پیشگیری و مراحل آن	دکتر رضائیان	
۵		۵- آشنایی با غربالگری و نحوه ارزیابی آزمونهای تشخیصی	دکتر رضائیان	
۶		۶- آشنایی با اپیدمی ها و روشهای بررسی آنها	دکتر رضائیان	
۷		۷- آشنایی با انواع روش های مطالعه (انواع مطالعات مشاهده ای)	دکتر رضائیان	
۸		۸- آشنایی با اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای قابل پیشگیری با واکسن	دکتر رضائیان	
۹		۹- آشنایی با اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای اسهالی	خانم دربندی	
۱۰		۱۰- آشنایی با اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای تنفسی	خانم دربندی	
۱۱		۱۱- آشنایی با اپیدمیولوژی اختلال رشد و تکامل	خانم دربندی	
۱۲		۱۲- آشنایی با اپیدمیولوژی آنمی	خانم دربندی	
۱۳		۱۳- آشنایی با اپیدمیولوژی بیماریهای واگیر در ایران	خانم دربندی	
۱۴		۱۴- آشنایی با اپیدمیولوژی بیماریهای غیر واگیر در ایران	خانم دربندی	
۱۵		۱۵- آشنایی با نظام مراقبت بیماریها	خانم دربندی	
۱۶		۱۶- آشنایی با اصول و کلیات بررسی طغیان	خانم دربندی	
۱۷		۱۷- ارائه گزارش کار گروهی بررسی طغیان	خانم دربندی	

جدول بلوپرینت EDC

جدول بلوپرینت آزمون: رتبه علمی: دانشیار نام گروه آموزشی: سال تحصیلی تعداد: سوال: ۱۹ دانشکده: گروه آموزشی:							
ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	درصد زمان اختصاص داده شده	تعداد سؤالات	تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
					حیطه ی شناختی	حیطه ی مهارتی	حیطه ی نگرشی
۱		۲	۰/۰۶	۱	۱		
۲		۲	۰/۰۶	۱	۱		
۳		۲	۰/۰۶	۲	۲		
۴		۲	۰/۰۶	۱	۱		
۵		۲	۰/۰۶	۱		۱	
۶		۲	۰/۰۶	۱		۱	
۷		۲	۰/۰۶	۱		۱	
۸		۲	۰/۰۶	۱		۱	
۹		۲	۰/۰۶	۱	۱		
۱۰		۲	۰/۰۶	۱			۱
۱۱		۲	۰/۰۶	۲	۱	۱	
۱۲		۲	۰/۰۶	۱	۱		
۱۳		۲	۰/۰۶	۱	۱		
۱۴		۲	۰/۰۶	۲	۲		
۱۵		۲	۰/۰۶	۱	۱		
۱۶		۲	۰/۰۶	۱	۱		